

SÈRIE 5

Exercici 1

1.1. Per trobar els punts de tall entre paràbola i hipèrbola, resollem l'equació $f(x) = g(x)$:

$$-x^2 + 5x = 8 - \frac{8}{x+1}$$

$$(x+1)(-x^2 + 5x) = 8x + 8 - 8$$

$$-x^3 + 4x^2 + 5x = 8x$$

$$x(-x^2 + 4x - 3) = 0.$$

Les solucions són $x = 0$ i $x = \frac{-4 \pm \sqrt{16-12}}{-2} = \frac{-4 \pm 2}{-2} = \left\{ \frac{1}{3} \right\}$. Per tant, es tallen exactament en tres punts. Calculant les seves imatges, es tracta de $(0, f(0)) = (0, 0)$, $(1, f(1)) = (1, 4)$ i $(3, f(3)) = (3, 6)$.

1.2. Com que no hi ha més punts de tall que els tres calculats a l'apartat anterior, entre 1 i 3 les gràfiques no es toquen (de fet, f està per damunt de g) i l'àrea demanada és

$$\begin{aligned} A &= \int_1^3 (f(x) - g(x)) dx = \int_1^3 \left(-x^2 + 5x - 8 + \frac{8}{x+1} \right) dx \\ &= \left[-\frac{x^3}{3} + \frac{5x^2}{2} - 8x + 8 \ln(x+1) \right]_1^3 = \\ &= \left(-\frac{27}{3} + \frac{45}{2} - 24 + 8 \ln(4) \right) - \left(-\frac{1}{3} + \frac{5}{2} - 8 + 8 \ln(2) \right) = -\frac{26}{3} + 4 + 8 \ln(2) \\ &= 0.878 \dots \text{ u}^2. \end{aligned}$$

Proves d'accés a la Universitat 2026, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

1.3. Efectivament $f(x)$ té arrels als punts d'abscisses 0 i 5, $f(0) = -0^2 + 0 = 0$ i $f(5) = -5^2 + 25 = 0$. La paràbola $y = f(x)$ té el vèrtex situat al punt $-2x + 5 = 0 \rightarrow x = \frac{5}{2}$, que efectivament té per imatge $f\left(\frac{5}{2}\right) = -\frac{25}{4} + \frac{25}{2} = \frac{25}{4} = 6,25$.

A més, $y = f(x)$ és l'única paràbola amb aquestes dues propietats ja que qualsevol que les compleixi haurà de ser de la forma $f(x) = ax(x - 5)$; i com que el vèrtex ha d'estar al punt mig de les dues arrels $x = \frac{0+5}{2} = \frac{5}{2}$ i ha de tenir imatge 6,25, tindrem

$$6,25 = f\left(\frac{5}{2}\right) = a \frac{5}{2} \left(\frac{5}{2} - 5\right) = a \cdot \left(-\frac{25}{4}\right) = -6,25 a.$$

Per tant $a = -1$, i l'única paràbola és $f(x) = -1 \cdot x(x - 5) = -x^2 + 5x$.

Criteris de correcció: (1.1.) Compteu 0,5 per plantejar i desenvolupar l'equació, i 0,25 pels punts de tall. **(1.2.)** Compteu 0,25 pel planteig correcte de l'àrea, 0,5 pel càlcul de la primitiva, i 0,25 pel resultat final. Penalitzeu 0,25 si resten les funcions al revés i/o donen com a bona una àrea negativa. **(1.3.)** Compteu 0,25 per la comprovació de les dues propietats demanades i 0,5 per la justificació que és l'única paràbola que les compleix.

Exercici 2

2.1. El producte MN i el seu determinant donen

$$MN = \begin{pmatrix} 3 & 3 & 0 \\ k-1 & -1 & -1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 3 & 1 \\ k-1 & 0 \\ 0 & 2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 9+3k-3 & 3 \\ 3k-3-k+1 & k-1-2 \end{pmatrix},$$

$$\begin{vmatrix} 3k+6 & 3 \\ 2k-2 & k-3 \end{vmatrix} = 3k^2 + 6k - 9k - 18 - 6k + 6 = 3(k^2 - 3k - 4),$$

que és zero per als valors $k = \frac{3 \pm \sqrt{9-4(-4)}}{2} = \frac{3 \pm 5}{2} = 4, -1$. Per tant, la matriu MN és invertible per a tot k excepte $k = 4$ i $k = -1$.

2.2. El producte NM dona

$$NM = \begin{pmatrix} 3 & 1 \\ k-1 & 0 \\ 0 & 2 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 3 & 3 & 0 \\ k-1 & -1 & -1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} k+8 & 8 & -1 \\ 3k-3 & 3k-3 & 0 \\ 2k-2 & -2 & -2 \end{pmatrix}.$$

Com que la primera columna és igual a la segona menys k vegades la tercera, el determinant és sempre zero i la matriu NM no és invertible per cap valor de k . Alternativament, es pot calcular el determinant i veiem que dona zero independentment de k :

$$\begin{vmatrix} k+8 & 8 & -1 \\ 3k-3 & 3k-3 & 0 \\ 2k-2 & -2 & -2 \end{vmatrix} = 2(3k-3) \begin{vmatrix} k+8 & 8 & -1 \\ 1 & 1 & 0 \\ k-1 & -1 & -1 \end{vmatrix} =$$

$$= 2(3k-3)(-k-8+1+k-1+8) = 0.$$

2.3. En forma matricial es tracta del sistema d'equacions

$$\left(\begin{array}{ccc|c} 3 & 3 & 0 & m \\ k-1 & -1 & -1 & n \end{array} \right).$$

Com que $\begin{vmatrix} 3 & 0 \\ -1 & -1 \end{vmatrix} = -3 \neq 0$, el rang de la matriu de coeficients és 2 i el de l'ampliada també, independentment dels tres paràmetres. I com que hi ha 3 incògnites, aquest sistema és compatible indeterminat per qualsevol valor de m , de n i de k .

Criteris de correcció: (2.1.) Compteu 0,25 pel producte matricial, 0,25 pel càlcul del determinant, i 0,25 per donar la resposta correcta. (2.2.) Compteu 0,25 pel producte matricial, 0,25 per argumentar que el determinant és sempre zero, i 0,25 per deduir la resposta correcta. (2.3.) Compteu 0,25 per interpretar el sistema d'equacions demanat, 0,5 per calcular els rangs, i 0,25 per donar la resposta correcta.

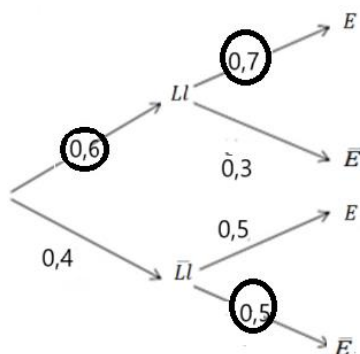
Exercici 3

3.1. Considerem els successos aleatoris següents:

LL = "llegir almenys dos llibres al mes",

E = "fer un mínim de quatre hores setmanals d'esport".

Les dades del problema ens diuen que $P(LL) = 0,6$, $P(E|LL) = 0,7$, i $P(\bar{E}|\bar{LL}) = 0,5$. Podem visualitzar-les en el diagrama d'arbre adjunt:

Pel teorema de la probabilitat total:

$$\begin{aligned} P(E) &= P(LL) \cdot P(E|LL) + P(\bar{LL}) \cdot P(E|\bar{LL}) = 0,6 \cdot 0,7 + 0,4 \cdot 0,5 = \\ &= 0,42 + 0,20 = 0,62. \end{aligned}$$

3.2. Per la fórmula de Bayes:

$$P(LL|\bar{E}) = \frac{P(LL \cap \bar{E})}{P(\bar{E})} = \frac{P(\bar{E}|LL) \cdot P(LL)}{1 - P(E)} = \frac{0,3 \cdot 0,6}{1 - 0,62} = 0,47 \dots$$

3.3. Cal trobar els valors màxim i mínim absoluts de la funció $f(x) = 7 - x + \ln(2x - 1)$ en l'interval $[1, 6]$. La derivada de $f(x)$ és $f'(x) = -1 + \frac{2}{2x-1}$, que s'anul·la només per $x = \frac{3}{2}$. Aquest punt crític es correspon a un màxim local, ja que la funció (a la vista del signe de la derivada) creix per $x < \frac{3}{2}$ i decreix per $x > \frac{3}{2}$. Com que $f(1) = 7 - 1 + \ln 1 = 6$, $f\left(\frac{3}{2}\right) = 7 - \frac{3}{2} + \ln 2 \approx 6,19$, i $f(6) = 7 - 6 + \ln 11 \approx 3,4$, deduïm que el màxim i mínim absoluts de la funció a l'interval $[1, 6]$ són als punts $f\left(\frac{3}{2}\right) \approx 6,19$ i $f(6) \approx 3,4$, respectivament. Per tant, segons aquest model, l'Alba ha practicat entre un mínim de 3,4 i un màxim de 6,19 hores per setmana d'esport.

Criteris de correcció: (3.1.) Compteu 0,25 per plantejar la llei de la probabilitat total, 0,25 per identificar les dades del problema, i 0,25 pel càlcul. (3.2.) Compteu 0,25 per plantejar la fórmula de Bayes (o la fórmula de la probabilitat condicionada) i 0,5 pel càlcul. (3.3.) Compteu 0,25 per la derivada i per detectar que $3/2$ és l'únic punt crític, 0,25 per les zones de creixement i decreixement, 0,25 per argumentar el màxim global, i 0,25 per argumentar el mínim global.

Exercici 4

OPCIÓ A.

4.1. Usarem l'expressió de la recta punt-pendent, $y - f(x_0) = m(x - x_0)$. Com que la recta buscada ha de passar pel punt $x_0 = -1$, $f(x_0) = -1$, i ha de tenir pendent $f'(x_0) = f'(-1) = 2$ (tal com es veu al gràfic), l'equació de la recta tangent a la funció $f(x)$ en el punt $x_0 = -1$ serà

$$y - (-1) = 2 \cdot (x - (-1)) \rightarrow y + 1 = 2 \cdot (x + 1) \rightarrow y = 2x + 1.$$

4.2. Els punts crítics de $f(x)$ són aquells que satisfan $f'(x) = 0$. Del gràfic es veu clarament que són els punts $x = -2$, $x = 0$, i $x = 1$: aquestes abscisses són possibles extrems relatius de la funció $f(x)$.

Com que $f'(x)$ és creixent en $x = -2$, la seva derivada en aquest punt serà positiva, $f''(-2) > 0$, i això vol dir que $x = -2$ és un mínim local de $f(x)$.

Anàlogament, com que $f'(x)$ és positiva immediatament abans de $x = 1$, i negativa immediatament després, la funció $f(x)$ és creixent abans de $x = 1$ i decreixent després; per tant $x = 1$ és un màxim local de $f(x)$.

El punt $x = 0$ és diferent. Tant abans com després $f'(x)$ és positiva per tant, $f(x)$ és creixent en el punt $x = 0$. Però a més, $f'(x)$ és decreixent abans de $x = 0$ i per tant la seva derivada (és a dir, $f''(x)$) és negativa, mentre que és creixent després de $x = 0$ i per tant $f''(x)$ és positiva. Això vol dir que la funció $f(x)$ és convexa abans de $x = 0$ i còncava després. Per tant, el punt $x = 0$ és un punt d'inflexió de $f(x)$.

4.3. Com que $f(x)$ és una primitiva de $f'(x)$, l'àrea que ens demanen és fàcil de calcular usant la regla de Barrow (i usant les dades $f(0) = -0,2$ i $f(-1) = -1$):

$$A = \int_{-1}^0 f'(x) dx = [f(x)]_{-1}^0 = f(0) - f(-1) = -0,2 - (-1) = 0,8 u^2.$$

Criteris de correcció: (4.1.) Compteu 0,5 per determinar el pendent de la recta tangent a partir del gràfic, i 0,5 per l'equació de la recta. **(4.2.)** Compteu 0,25 per la llista de punts crítics, 0,25 per deduir que $x = -2$ és un mínim, 0,25 per deduir que $x = 1$ és un màxim, i 0,25 per deduir que $x = 0$ és un punt d'inflexió. **(4.3.)** Compteu 0,25 per reconèixer que $f(x)$ és una primitiva de $f'(x)$, i 0,25 pel càlcul de l'àrea.

OPCIÓ B.

4.1. Calculem la distància entre els punts $A(1, 2, 3)$ i $B(5, 3, 7)$:

$$d(A, B) = \|\vec{AB}\| = \|(4, 1, 4)\| = \sqrt{4^2 + 1^2 + 4^2} = \sqrt{33} \approx 5,74 \text{ cm.}$$

Per tant, el sensor ha recorregut 5,74 cm.

4.2. Hem de calcular la distància del punt B al pla π , $d(B, \pi)$. Per fer-ho, necessitem l'equació general del pla:

$$\begin{vmatrix} x-6 & y-1 & z-1 \\ 1 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{vmatrix} = 0 \Leftrightarrow x-6-(y-1) = 0 \Leftrightarrow x-y-5 = 0.$$

Aplicant la fórmula de la distància punt-pla, obtenim

$$d(B, \pi) = \frac{|1 \cdot 5 - 1 \cdot 3 + 0 - 5|}{\sqrt{1^2 + (-1)^2 + 0^2}} = \frac{3}{\sqrt{2}} \approx 2,12 \text{ cm.}$$

4.3. Per trobar el punt de xoc, hem de buscar el punt de tall del pla π amb la recta que passa per A i per B . Primer explicitem l'equació d'aquesta recta:

$$(x, y, z) = (1, 2, 3) + \lambda(4, 1, 4) = (1 + 4\lambda, 2 + \lambda, 3 + 4\lambda),$$

i ara busquem el punt en comú imposant l'equació del pla:

$$1 + 4\lambda - (2 + \lambda) - 5 = 0,$$

d'on $3\lambda - 6 = 0$ i $\lambda = 2$. Això vol dir que el punt de xoc és

$$(x, y, z) = (1, 2, 3) + 2(4, 1, 4) = (9, 4, 11).$$

Criteris de correcció: (4.1.) Compteu 0,5 pel càlcul de la distància entre els dos punts.

(4.2.) Compteu 0,5 per trobar l'equació general del pla i 0,5 pel càlcul de la distància.

(4.3.) Compteu 0,5 per l'equació de la recta i 0,5 pel càlcul del punt intersecció.